

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 60 fill. Nyiltér: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete. Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Az esküdtzékről általában.

A politika — mint tudomány — irodalmának egyik kiváló jelesénél olvashatjuk felette találó és tanulságos bemutatását annak, hogy a bírói hatalom gyakorlásának fejlődésében milyen fázisokat lehet megkülönböztetnünk s ezekből a fejtegetésekből megtudjuk azt, hogy míg a klasszikus világban a bíróság a népelet szerve volt, a nélkül, hogy szakember lett volna, addig a renaissance a fejlődés második fázisát hozta létre, megteremtve a szakszerű bíróságokat, a melyek azonban nélkülözik a nép-organum jellegét; és megtudjuk azt is, hogy a modern fejlődés mindinkább abban az irányba kívánja terelni az igazságszolgáltatás szervezetét, hogy ezt a két szélsőséget összekapcsolva: önmagában egyesítse a szakképzettséget és a néporganumot.

A modern fejlődésnek ez az iránya pedig, a melynek megizmosodását és térhódítását különösen az ú. n. «nemzet-állam» hívei igyekeznek előmozdítani, egyenesen előtérbe emeli az esküdtzések (jury-k) rendszerét, mint olyat, a melyben egyedül érhető el a jelzett cél a legtökéletesebben.

Sajátságos az, hogy ez a két szempont, a melynek egymással való szoros kapcsolatbahozatalát az esküdtzések rendszer által elérni akarjuk, egymással még teljesen össze nem békélhetett, sőt tagadhatatlan, hogy a szakszerűségnek a szempontja — a mint ez kell is, hogy így legyen — állandóan megtartotta a túlsúlyt; s el kell ismerünk, hogy pusztán a jogszolgáltatás érdekéből magából kellő érvet meríteni az esküdtzések rendszer mellett nem tudunk, hogy tisztán ebből a szempontból «az esküdtzések ellenzőit legyőzni alig lehet». Ehhez járul még az a körülmény is, hogy mindazok a nem jelentéktelen nehézségek is, a melyek az esküdtzések intézménynek behozatalával kapcsolatosak, az intézmény ellenzőinek látszanak igazat adni.

Ennek dacára azonban az általános államjognak és a politikának, mint tudománynak, modern irodalmában az esküdtzések intézmény valóságos eszmény, a melynek lehető tökéletes megvalósítása a konkrét államok életében is főtörékvessé lett, különösen azokban az államokban, a melyekben az állampolgárok között nincsenek túlságos különbségek — mondhatnám: túlságos ellentétek — sem faji-, sem vallási-, sem nemzetiségi-, sem nyelvi-, sem műveltségi-, sem társadalmi osztályhoz való tartozási-, sem pártpolitikai tekintetben.

Az esküdtzések, — származtassuk azt — mint egyesek teszik — akár az ókor népeitől, akár pedig az ú. n. «esküdtársak» szerepléséből, — kétségtelenül felette régi intézmény; voltaképpen nem egyéb, mint a hajdani igazságszolgáltatás rendszerének tisztult alakban előjövő felújulása; s ilyenképpen ismét egy meggyőző bizonyíték arra nézve, hogy az emberi fejlődés nem egyenes vonalban a végtelenig, hanem — mint a nagy világegyetemben minden jelenség — hatalmas körfutamokban halad előre s tökéletesebb alakban újra és újra érinti pályájának egyes metszéspontjait, a melyeket már elhagyott volt.

Világrészünk államai — mint a parlamentari kormányrendszer, — az esküdtzések rendszerét is Angliából vették át, természetesen több tekintetben lényeges módosításokkal, a melyeknek csak futólag is leendő érintése kívül esnek ennek a kis cikknek a keretén. Alap gondolatát az esküdtzések intézménynek — bár nem egészen szabatosan — általában úgy szokták körvonalozni, hogy ebben a «ténykérdés»-t elválasztják a «jogkérdés»-től s míg az előbbi felett az állampolgárok köréből vett s szakképzettség tekintetében semminemű feltételt igazolni nem kénytelen esküdttek, tisztán egyéni meggyőződésük s lelkiismeretük szerint ítélnék, addig az utóbbinak — az előbb említett ítéletkezés alapján leendő — eldöntése a teljes szakképzettséggel bíró rendes bírónak képezi

feladatát. A két szerv pedig, t. i. az esküdtzések és a bíróság, egy ethikai egész, a melyben a nemzet élete és tevéleges államalany volta nyilvánul s a melyben a részvétel ezért az állampolgárokra nézve nemcsak közjogi jogosultságot, de egyszersmind közjogi — tehát joghátránnyal kikényszeríthető — kötelességet is jelent.

A modern jog- és alkotmányfejlődés ilyenképpen — mint említettük — abban az irányban halad, hogy minél nagyobb tért és jelentőséget biztosítson az igazságszolgáltatás keretében az esküdtzések intézménynek, a melynek nagy jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy több államban egyenesen az alkotmánybiztosítékok sorába tartozónak veszik.

Nincs is okunk arra, hogy netalán szűkebbé elfogultsággal tekintünk a modern fejlődésnek e felé az iránya felé, valamint nem szabad annak se előfordulnia, hogy az ennek az intézménynek minél teljesebb megvalósulásával velejáró megterhelhetést ne fogadjuk szíves készséggel és buzgalommal.

A közérdeknek az előmozdítása mindnyájunknak egyéni érdeke is; sőt még akkor is, ha ez nem volna így: a magánérdeknek háttérbe kell szorulnia a közérdekkel szemben.

«Salus reipublicae suprema lex esto!» Ez a mély igazságú fontos szabály adjon nekünk mindig erőt, kitartást, buzgalmat és lelkesedést mindazoknak az újabb feladatoknak a megoldására, melyeket a fejlődő közérdek, — a nemzetnek és a hazának közös szent érdeke, — röv az állampolgárokra. (—h.)

Hölzel Mór bártfai szobrász-iskolája.

A mikor e lap szerkesztését átvettük, őszintén és önzetlenül kijelentettük, hogy e lap soha semmi más nem akar és nem fog lenni, mint egyszerű eszköz minden jó és üdvös célra, a melynek sikerét e vármegye anyagi vagy szellemi kulturája terén bármiképp előmozdíthatni véljük. Ezen az alapon szólnak a mind-

X. Ének.

Vajnamöjnen, fölygyölván a lapp Joukahajnen lötte sebeből, hazijába tés s öcsését, Iimarinen kovácsot buzdítja, hogy menjen Eszakhonba és kérje feleségül Észak úrasszonya szép eladólányát. A lány kezét a szampó (csodalamom) készítése által nyerheti meg. Iimarinen kijelenti, hogy soha, míg a világ, nem megy Eszakhonba. Ezért Vajnamöjnen bújjájjal ináttja annak Iimarinen kovácsot, ki ekként akarata ellenére eljut Eszakhonba (Pohjolába), hol szívesen fogadják és a szampó készítésére bírják. Iimarinen szempót ácsol, melyet Eszak úrasszonya a pohjolái koholom tetőjébe vonat föl. Iimarinen most már feleségül kerli a lányt, ez azonban akadékoskodik s azt veti ellen, hogy még nincs érkezése oda hagyni szülei házat. Iimarinen hájt lap, visszatér és elmondja Vajnamöjnennek, hogy megépítette a csodalamomot.

Édes-kedves honja iránt,
*Feje lesütve, rossz a kedve,
A sisakja félreütve,
*Hogy ime Iimari kovácsot,
A mindéig fűtő ácsot
Váltságul oda igérte,
Maga lelke mentéségre
Pusztaságos Pohjolába,
Ama zordon Szárjolába.
Már a mén megállapodék,
Óreg Vajnamöjnen arra
Felüté fejét a számbul,
A műhelyből dörgést halla,
Csattogást szenes-szobából.
Komoly óreg Vajnamöjnen
A műhelybe most bemegyén,
Iimari kovács holottan
Veri a vasat, de nagyban,
Iimari kovács im szólal:
«Óh te óreg Vajnamöjnen,
*Merre időztél idegenben,
Últél mindeideiglen?»
Komoly óreg Vajnamöjnen
Maga szóval mondja menten:
*Arra időztem idegenben,
Éltem minde ideiglen
Pusztaságos Pohjolában,
Ama zordon Szárjolában,
Jártam Lapporszáig csapút,
Táltosságtudók határit.
Ott a kovács Iimarinen
Szónak ered, szóla igyén:
«Óh te óreg Vajnamöjnen
Fűtő táltos mindéiglen,
Újtidról tán beszélnél,
Hogy im hajlékomba tértél?»
Mondja óreg Vajnamöjnen:
*Van bizonyarrul mit beszélnem:
*Egy leány van Pohjolában,
Egy hölgy a hideg hazában,
Ki nem kíván semmi kérót,

Férfit nem szívell sokérot.
A fél Észak népe vallja,
Hogy milyen szép magasztalja:
Hold fénylik a homlokáról,
Melléről a nap világlól,
Válláról a gönczölcsillag,
Hátáról hetevény** csillog.
Te vasverő Iimarinen,
Főkovács örökkéiglen,
Menj a szűzt megismerzed,
Fürtösfűjt szemre vened;
Szampót szépen ha kovácsolsz,
Tarkatetést gyöngyven ácsolsz,
A lány lesz jutalmad érte,
A remek szűz munkád bére.»
Szólt a kovács Iimarinen:
«Óh óreg Vajnamöjnen,
Hát engemet igértél-e
Pusztaságos Pohjolába,
Jó magadnak mentéségre,
Vén fejednek váltására?»
*Soha míg életem tart nékem,
Mig arany hold süt az égen
*Nem megyek Eszak hajlékiba,
Szárjolának szurdékiba,
Férhakat vesztő helyre,
Hősök-elsülyesztő helyre.»
Szólt az óreg Vajnamöjnen:
*Még csodább a másik esoda,
A virágtetés fenüfá,
Virágtetés, aranylombos,
Tetején a hold tündököl,
*Again álldogál a gönczöl.»
Szólt a kovács Iimarinen:
*Ezt valóra sohse vélem,
Mig én magam meg nem nézem,
Látó szemmel nem szemlélem.»
Szólt az óreg Vajnamöjnen:
*Hogyha nem hiszed sehogysem,
Nosza menjünk nézésére,
Való-e vagy füllentés-e?»

Nézésére hát menének
A virágtetés fenüfönek,
Egy az óreg Vajnamöjnen,
Más a kovács Iimarinen;
Oszl a kettő hogy elére
Kalevala mesgyéjére,
A kovács közelébb álla,
Azt az új fenüt csodálja,
*Again im a gönczöl guggolt,
Fenyő tetején a hold volt.
Érte az óreg Vajnamöjnen
Maga szóval mondja menten:
*No öcsém, vasak verője,
Háji a holdat hódítanod,
Kézkerítined a gönczöl,
A virágtetés fenüföre!
Im a kovács Iimarinen
Föhlág a fa legesűcság,
Magosságos égi tájig,
Háji a holdat hódítani,
Kézkerítini a gönczöl.
A virágtetés fenüföre!
*Szólt a virágtetés fenüfője:
*Oh emberek oktalanjá,
Igen döre hősök alja!
Agaimra hágsz te döre,
Tacsokészszel én tetőmre
Hamis holdat hódítanod,
Megcsipned az ál-csillogot.»
*Akkor az óreg Vajnamöjnen
Csak dalolgat, csak dúdolgat,
Dalol szélvész forgatagost,
Időt készit, nagy haragost,
Fölemeli szóra száját,
Megereszi mondókáját:
*Szedd föl szél a dereglyédbe,
Csónakodba óh csipőske †
Vinned isten igazábul,
Pusztaságos Pohjolába!
Támad szélvész forgatagos,
† Itt «csipős tavaszi szél» jelentésével.

Idő készül nagy haragos,
Iimari kovácsot kapja,
Viszi mintha szárnyon szállna
Pusztaságos Pohjolába,
Ama zordon Szárjolába.
Így a kovács Iimarinen
Halad bezzeg, szalad bezzeg,
*Halad a széinek útja mentén,
Csipőske csapái rendjén,
Hold fölött, a nap alatt el,
Gönczöl válla közt haladt el;
Észak udvarába ére,
*Szárjola bányaösvényére,
A kutyák se kapták közre,
Ugatók se vették észre.
Loui asszony Pohjolába,
Észak gyérfogú banyája
Ez meg udvarába tére,
Maga szóval vág eléje:
*Te is milyen szerzet lehetsz,
Milyen hősök közül eredsz,
Mogy szél útján jössz idáig,
Csipőskeknek száncsapán,
Kutyák szembe sem csaholnak,
Gyapjasfarkúak se szólnak!
Mondja kovács Iimarinen:
*Nem is jöttem én a végbül,
Falud ebjeinek étkül,
Gyapjasfarkúak dühél,
Ez idegen ajtók közzé,
E különös kapuk közzé.»
Akkor Észak úrasszonya
Kérdezi a jövevénytől:
*Jöttél tán, hogy ötöt ösmerd,
Ötöt halljad, tudakoljad
A vasverő Iimarinent,
Acsook közt a főfő mestert?
Nagy ideje várjuk-lessük,
Jöttit régesrég epedjük
Ide Észak udvariba,
Új szampót megalkotnia.»

Ott a kovács Iimarinen
Szóla egy szót, szava ilyen:
*Nyilván ösmerkedni jöttem
Iimari kovácscsal itten,
*Hisz magam Iimarinen volnék,
Vasverők közt mester volnék.
Loui asszony Pohjolába,
Észak gyérfogú banyája
Bésiet a házba menten,
Maga szóval mondja fennen:
*Kisasszonykám, kisebb nálam,
Legarányosb virágszálam,
*Nosza most ünneplődet öltözd,
Végy rád legféhérebb köntöst,
Kebledre a legkülömbet,
Mellédre a legfénylőbbet,
Legislegszébbet nyakadra,
Leggyönygebbet homlokodra,
Pirosatad orczádat,
Úgy mutassad szép magadat!
Már vasverő Iimarinen,
Főkovács örökkéiglen
Eljött szampó-készíteni,
Tarkatetést ékiteni.
Legott Észak ékes lánya,
Földnek fénye, víz virága
Fogja legszebb rend ruháit,
Legislegszébb gunyáit,
Vetkőződik, öltöződik,
Feje díszével törődik,
Réz-övet övez magára,
Arany-övet ölt csodára.
Csüsből a szobába jön be,
Ház tájáról pöndörödvé,
Szeme oly gyönyörűséges,
Füle oly fölöttékes,
Szép a képe is hozzája,
Pirosodó két orczája,
Mellén sok aranya csünge,
Fején fényle új ezüstje.
(Vége köv.)

Jelen számunkhoz félv melléklet van csatolva.

nyájunk öröme oly virágzásnak örvendő s Bártfán *Hölzel Mór* által alapított szobrász-iskoláról, mert ennek ügyét is teljesen ebbe a kategóriába tartozónak tudjuk tekinteni.

Örvendünk azon, hogy műhelye és iskolája épen az ősrégi kincses Bártfának klasszikus talaján állhat. Méltán nevezte azt megdicsőült királynéknak is «magyar Nürnberg»-nek.

A mester Prágában, 1842. évben született. Tanulmányait Prágában kezdte és Bécsben folytatta. Utóbbi helyen a nagy hírű *Engelnek és Vauernek* tanítványa volt. Az akadémiának elvégzése után *Kletus*, a híres műépítő, hazánkba: Mária-Czellebe küldte, hol egy csúcsos tornyot épített. E műemléknek köszönhető az, hogy *Samor János* akkori győri püspök Győrbe hívta, a hol a karmelita díszes templomát restaurálta. Onnét újból Bécsbe, a híres *Melniczky-féle* műterembe került, a hol a Todesco- s a Dreher-féle palotákhoz a kőszobrokat készítette. Majd gróf *Athens Ottokár* herceg-püspök megbízásából és támogatásával Grácba ment, a hol a Szent-Péter templomát restaurálta. Végül Margburgban is megfordult, a hol a gróf *Brandis-féle* remek palotán Netzer költőnek szobrát készítette, ő nyervén el 14 kiváló francia, olasz és német szobrász-pályázó közül a pályadíjat.

Ennyi előkészület és iskolázottság után újból Magyarországra jött s több éven át a nagy *Iszó* műtermében dolgozott. Munkáival magára vonta *Trefort* miniszternek figyelmét is, a ki a bártfai templom renoválása czéljából Bártfára küldötte. Akkor alapította meg szobrász-iskoláját.

Ebben az iskolában leginkább templomi műveket, ú. m.: oltárokat, szobrokat létesít vagy stilszerűen renovál s mellékesen kiváló szép házi-ipcarkikákat is produkál. Vállalata — most már szakképzett jeles fiának közreműködésével és felügyelete mellett is — 32 munkást foglalkoztat s ezeken felül minden évben még 8—10 tanulót fogad be műhelyébe. Évi forgalma bruttó 24—30.000 ft között váltakozik. Műveit külföldre, Ausztriába és Csehországba is szállítja. Munkáit a néposztályból veszi, a kik nála oly fokú kiképzést nyernek, hogy bármely nagy hírű szobrász-intézetben dolgozhatnak.

Kiváló munkásságáért a kassai iparkamara évi 200 ft-nyi segélyben részesíti; az ezredéves kiállítás alkalmával bemutatott kiváló goth-stylű oltáráért pedig a millénári nagy aranyéremmel s elismerő oklevéllel tüntették ki.

Általános elismerést érdemlő műveinek kelendőségére vonatkozólag fájdalmasan konstatálja a mester, hogy vidékünkön több, az ő produktumainak mellőzésével, Tirolból szerzik be a templomi berendezéseket, holott ő olcsóbban dolgozik s összehasonlíthatatlanul szebb és jobb munkákat képes előállítani.

Valóban hazafias kötelességünk volna az ő műhelyének pártolása. Mert erre teljesen méltó és érdemes. Kiváló munkásságáért évi államesélyben is részesült, sőt közelebb annak a 800 ft-os összegnek elengedését is elnyerte, a melyet az országos kiállítás alkalmával bemutatott goth-stylű oltárának előállításához — kamat nélkül, előlegül kapott volt.

Kiválóbb hazai alkotásából megemlítjük még a következőket:

A budapesti szervita-templom szent Ágoston, szent Benedek és szent Anna 3¹/₂ méter magas kő-csoportjait készítette; a kassai dómtemplom s Corvin Mátyás, szent Ferenc, szent Erzsébet, szent Ágoston és szent Konstantin kőszobrait, valamint a fából készült orgonaburkolat, szőszék, stallium és patronatusi szék szintén az ő művei; Bártfán a főtemplomban elkészítette a 17¹/₂ méter magas főoltárt, a szőszéket és stilszerűen javította a valósággal műemlék-csoportozat számába menő mellékoltárokat. Ezenfelül goth-stylű oltárokat és szőszéket készített Szepsiben, Somoson, Telgárton, Alsó-Kubinban, Laposon, Zsegnyén, Zborón, az eperjesi Ferenciek templomában, Keczer-Peklénben és másutt.

Munkálataiért tömördek elismerésben részesült. És méltán. Mert a műveit jellemzi a csín, a finom ízlés, a tartósság és a megbízhatóság. Ezekért az előnyeiert *Hölzel* szobrász-iskolájára a legigazabb lélekkel és méltó elismeréssel hívjuk fel az illetékesek figyelmét és pártfogó támogatását. (— k.)

Vármegyénk és városaink.

A kereskedelmi miniszter e napokban tudatta a törvényhatóságokkal az 1899. évre megbízott *ipar-felügyelő* névsorát. Ebből bennünk az érdekel, hogy Ung-, Zemplén-, Abauj-Torna-, Sáros-, Szepes-, Árva-, Bars-, Hont-, Liptó-, Nógrád- és Zólyonvármegyék területén ezt a megbízást *Brooser Mór* m. kir. ipar-felügyelő nyerte el, a kinek székhelye: *Kassa*.

Városi közgyűlés. Február 25-ikén érdekes és fontos közgyűlésre jöttek össze városunk képviselő-testületének tagjai. A gyűlés első tárgyát *Mandics Ede* polgármesternek nagy gondnal egybeállított, terjedelmes évi jelentése képezte, mely valóban örvendetes adatokban tárta előnkbe azt a fejlődést, a mely városunk ügyeiben az elmúlt év alatt, — mely alatt az ügyek vezetése a jelentésvető polgármester tetters kezére volt bízva, — észlelhető. Nem foglalkozunk a jelentés tételével azért, mert ezek múlt számunk vezércikkében rövid méltánylást találtak, csupán azt emeljük ki, hogy a jelentés, melynek előterjesztése magában véve egy felette ülvös szokást honosít meg, a közgyűlésre a legjobb benyomást tette s azt a gyűlés a legteljesebb elismeréssel, lelkesedéssel és köszönettel vette tudomásul. Ezután a tanács előterjesztését vették tudomásul a virilis képviselők sorában előforduló meghatalmazások

felől; a gát körtöltéséhez szükséges föld megszerzésére vonatkozó határozathozatalt, kellő számú képviselők jelen nem léte okából, elhalasztották. A tüzerlakatnyá építési s kisajátítási költségeinek fedezhetése czéljából, névszerinti szavazással, egyhangulag, egy 50.000 ft-os rövid lejáratú kölcsön felvételét határozták. Az alsó-malomnak Chamilla András által évi 1400 ft-on tör-tént kibérlését jóváhagyták. Tudomásul vették a költség-előirányzatot megerősítő törvényhatósági határozatot. A volt téglavetőmesternek, újabb alkalmaztatása esetleg kegydíjban való részletése ügyében benyújtott kérvényét mellőzték. Engedélyezték a Stefánia-leánynevelő-intézet kertfalának kiépítését s tudomásul vették a 6 kros fogyasztási adók szedhetési jogára vonatkozó belügy-miniszteri rendeletet, a városi árpenztár megvizsgálására vonatkozó jegyzőkönyvet és az esküdtképes egyénekre vonatkozólag egybeállított alaprajzot Ezenkívül több lakhatási engedélyt adtak.

A védhimlő-oltásra vonatkozó körrendelet értelmében vármegyénk alispánja, a vármegyeyi tisztii főorvos előterjesztése alapján, megállapította az oltóköroket, kijelölve az oltások végezésével megbízott orvosokat is. E kijelölt körök és orvosok a következők:

I. Az alsó-tarcsai járás:	dr. Hartmann Samu járásorvos;
II. A felső-tarcsai „	dr. Moskovitz Ignác „
III. A síroka „	dr. Weisz Jakab „
IV. A tapolyi „	dr. Horovitz Athur „
V. A szekesői „	dr. Blumenfeld Armin „
VI. A makoviczai „	dr. Eisner József „
VII. Eperjes sz. kir. városa:	Herkely János városi alorvos;
VIII. Bártfa sz. kir. „	dr. Mankovics Rezső v. főorvos;
IX. K-Szeben sz. kir. „	dr. Rosenfeld Samu „

Az üresedésben lévő *klembérki* körjegyzői állásra február 11-ikén *Péchy Daniel* ottani helyettes-körjegyzőt választották meg.

Ragadós állapotbetegségek Sárosvármegyében 1899. február 22-ikén. *Lépfene*: Kurimka 1 udvar. *Rühkór*: Kapissó 1 u. *Sertésorbanca*: Kakasfalu 1 u., Kerekret 1 u., Radoma 2 u.; összesen 3 község 4 udvar. *Sertés-vész*: Alsó-Sebes 1 u., Berettó 5 u., Fulya 1 u., Kakas-falu 5 u., Kis-Sáros 1 u., Magyar-Jakabfalva 1 u., P-Peklén 1 u., Somos 1 u., Szent-Péter 2 u.; összesen 9 község 18 udvar.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A cs. és kir. 67. sz. gyalogezred parancsnoka: *Microys Vilmos* ezredes, újabban is tanújelét adta a Széchenyi-kör iránti ragaszkodásának és jóindulatú támogatásának az által, hogy az ezred kitűnő zenekarának engedélyt adott arra, miszerint a Kör legközelebbi zene-estéjén a Kör várva-várt és oly előnyösen ismert vendégeinek: *Kordin Mariskának*, a budapesti m. kir. Opera volt tagjának énekét kísérv. Ez által nemcsak a Kör vezetőségét, hanem közönségünket is igaz elismerésre és hála-ra kötelezte. Örömmel nézünk a kétségtelenül fényes sikerű házieste elé.

A magyar-irodalmi szakválasztmány márczius hó 1-sején tartott házi-estéje két kiválóan sikerült felolvasást nyújtott. E két felolvasásban az ismeretterjesztő hasznos — a költői szépség eddig még alig hallott, gyönyörű kifejezésével párosult s maradandó, kedves emléket hagyott a hallgatóság lelkében. Dr. *Horovitz Imre* «A kóros elméleti állapotokról» tartott jeles felolvasást s a szakképzett tudós, valamint a választékos stilszta számos tanújelét adta. A feldolgozott tárgyra és a közönség igényeire és fel fogó-képességeire való tekintettel, kiváló gondnal szerkesztette felolvasását s a fel-ölet nagy anyagot dióhéjban, a szaktudós komoly-ságával s alaposágával, de mégis a laikus előtt is fel fogható, könnyed nyelven és gondolatmenetben, találó példákkal felszerelve, adta elő — *Kemenzky Kálmán*, a Kör vendége, «Költői rajz egy madárról» cím alatt olvasott fel. Felolvasó nagytudományú természet-tudós, igen kedvelt író s azonfelül a természetnek s különösen a szép természet dalos-madarainak régi, meghitt barátja. Ideális lelke, nemes szívósága már hivatásánál fogva is egyéniségének fősajátossága. Ez a gyöngéd érzés vonul végig egész felolvasásán s megkapóan érvényesült a fülemüle életvilágának gazdag, költői szépségű rajzában. Éveken át tartó gondos megfigyelés eredménye volt e rajz s mint a felolvasó mondta: naphosszat elrejtözve az erdei lombok árnyában, a fészekrakástól kezdve a költözésig, megfigyelte egy-egy csalogány-pár minden mozdulatát, visszaadhatlan énekét. A milyen szép lehet egy ilyen kicsiny, de sokszor fájó szívű lény élete, a milyen kedves csattogása: ép olyan szépen, gondnal, lelkesen volt megírva a felolvasás, melynek hatását nagy mértékben növelte a lelkes előadás szépsége. Ebben is visszatükröződött felolvasónak a választott tárgy iránti mély szeretete. A közönség igaz köszönetét s elismerését mind a két felolvasó iránt hosszantartó tapsban fejezte ki.

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány márczius hó 8-iki háziestéjének műsora:

1. FLOTOW: «Jubel-Ouverture». Előadja: *Kohout Lipót* karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. számú gyalogezred zenekara.
2. MASCAgni: «Parasztbecsület» cz. dalművéből; románca. Énekli a Kör vendége: *Kordin Mariska* úrhölgy, a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekarának kísérete mellett.
3. Szavaltat. Előadja: dr. *Mariássy Béla* úr.
4. Magyar dalok. Tilinkón előadja: *Andor Sándor* úr, czigányzenekar kísérete mellett.

5. a) ARDITI: «Parla»-keringő;
- b) THOMAS A.: Románca «Mignon» című dal-műből;
- c) TAUBERT: «Csalogánydal». Énekli a Kör vendége: *Kordin Mariska* úrhölgy, *Tutko Jenny* úrhölgy zongorakísérete mellett.
6. BEETHOVEN: «Mondschein-Sonate», első rész. Előadja: *Kohout Lipót* karmester úr vezetése alatt a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara.

A Kör házi-estéinek sorozatát az illetékes szakválasztmányok a következően állapították meg:

1899. márczius 16-ikán: Felolvasás.
„ „ 22-ikén: Zeneeste.

SZINHÁZ.

Szombaton (február 25-ikén) Millöcker zenéje töltötte be színházunkat Zell és Geneé «Koldusdiák»-ját adták kifogástalan előadásban. Medgyesi Erzsé és Nemes Sándor (krakói tanulók) úgy szerepükkel, mint helyes játékkukkal ualták a darabot; Miklóssy (Ollandorf ezredes) kitűnő maszkjában kifogástalanul alakított, kár, hogy szerepének szép dallam-betétjeit kellő hanggal nem bírta. Réthy Lina a társulat legjobb s legiskolázottabb énekesnője; hangja könnyed, tisztá és behízelgő, játéka kissé bizonytalan. Abonyi Terézt, ki az első felvonás alatt rosszul lett, Kőrössy Valér helyettesítette elismerésre méltó ügyességgel s biztonsággal.

Vasárnap Csepreghy népszínműve «A sárka csikó» volt műsoron. Krasznay (pusztabíró) kitűnő kabinet-alakot nyújtott, valódi művészettel játsza szerepét. Medgyesi (Erzsike) és Nemes (Laczi) kitűnő népszínmű-erők voltak ezúttal is. Mindkettőnek hangja inkább csak a népszínműben érvényesül. Erdössy (Csorba csikósgazda) és Nógrádi (Bakaj) különösen nagy hatás-sal domborították ki a végjelenet drámai részleteit. Általában igen sikerült volt ez az előadás.

Hétfőn Csiky-Konti «Királyfogása» másodjában, szép közönség előtt, sikerült előadásban folyt le.

Keddén első jutalomjáték volt. A társulat rokonszenves buzgó tagja, *Halmay Kornélia*, Csiky legremek-kebb vígjátékának: «A nagymamá»-nak főszerepét (Szerémi grófnő) meglepő sikerrel alakította. Mellette Krasznay művészi tökélytel játszottá Tódorkát. Külön-ösen kitűnt még Kovács Lenke (Mártha), ki Halmaynéval az általános ismert «Prielle—Csillag Teréz»-jeleneteket bravúrral mutatta be. Rátkay a szokottnál gyengébb volt, Erdössy (Örkényi) és Miklóssy (Kosztá) igazi előalakok voltak. Mint tudjuk: a közönség körében eszközölt gyűjtésből szép összeg jutalmazta a mindig lelkiismeretes, jeles művésznőt, a «jutalmazandó»-t.

Szerdán a hirdett «Diplomás-kisasszonyok» helyett, Abonyi Teréz akadályoztatása miatt, «A piros bugyelláris» másodjában gyönyörködtette a közönséget.

Csütörtökön megismélték a «Gyurkovicslányok»-at, Pénteken pedig a «Cornellei harangokat». Ügylát-szik, hogy két hónapra nem elég gazdag Kiss Pál reportoirja. Kissé sokaljuk a gyakori ismétléseket.

Színházi hírek. Sidney bájos zenéjű operettjéből, a «Gésák»-ból nagyban folynak a próbák, úgy, hogy társulatunk már e hó 11-ikén mérsékeltan fölemelt helyárrak mellett színre is hozza. A díszletek Budapestben, az Operaház festőjénél készültek. Ebben az évadban a Vígsház híres kasszadarabja, a «Hálókocsik ellen-őre» is színre fog még kerülni.

Újítás a színházban. Örömmel emlékezünk meg e helyütt városunk polgármesterének — mint a szín-ügyi választmány elnökének — egy újabb intézkedéséről. Bevezette ugyanis a színházi előcsarnokba a villamos-csengettyűt s így azok, a kik a fölvonásközöket ren-desen az utcán vagy a csarnokban töltik, az előadás kezdetére ez által figyelmeztetnek. A színpadon alkalmazott kézi-csengettyű is megszűnt, a nézőtérre és a zenekarhoz szintén villanyos-csengető van bevezetve. A színházi világitás e hó első felében teljesen elkészül és azt a színház-alapra rendezendő előadás alkalmából fogják a nagyközönségnek bemutatni.

Színházi műsor: Hétfőn: «Koldusdiák», operette, félhelyárrakkal. — Keddén: *Erdössy Károly* jutalmú «Hamlet», tragédia. — Szerdán: «Himfy dalai», vígjáték, félhelyárrakkal. — Csütörtökön: *Rátkay Sándor* jutalmú «Fokról-fokra», énekes színmű. — Pénteken: színet. — Szombaton: «Gésák», operette, mérsékeltan felemelt helyárrakkal. — Vasárnap: ugyanaz.

HIREK.

* Dr. Berzeviczy Albert országosan ismert és tisztelt nevét az új kormányalakulás alkalmából számos oldalról említették, mint olyat, a melynek az új miniszteri névsorban okvetlenül benne kell lennie. Erre vonatkozólag február 28-ikán az összes fővárosi lapok «kitűnő forrásból» azt a tájékoztató közleményt hozták, hogy az új kormányelnök «tényleg a legkomolyabban fel-szólította Berzeviczyt, hogy vegyen részt az új minisz-terium alakulásában, Berzeviczy azonban kijelentette, hogy ez idő szerint nem vehet részt kabinetalakításban és arra kérte Széll Kálmánt, hogy ezúttal tekintsen el az ő személyétől, mert nincsen abban a helyzetben, hogy tárczát vállalhasson.»

* Az eperjesi egyházmegyől. *Felsgadomány*. Ő Felsége a *boksa* templom helyreállítási költségeire magánpénztárából 100 ft-ot, s a vall. és közokt.

ügyi m. kir. miniszterium a *littmanovai* templom költségeire a vallás-alapból 200 frtot adományozott. — *Dr. Vályi János* eperjesi püspök, megyéje végzett növendékpapjait, az egyh. rendek felvétele czéljából, f. évi márcz. 17-ikére székhelyére beidézte. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a klembérki, jásztrébi és a kurimkai tanítók fizetését 400 frtig kiegészítette; a bukócshelyi sz. Bazil-rendű kolostor segélyezésére az 1900, 1901. és az 1902. évekre kétszáz forintot engedélyezett.

* **Márczius 15-ikét,** nemzeti életünk tavaszának kezdő napját ebben az évben is őszinte, igaz lelkesedéssel és hazafias ünnepélyekkel szándékozik megülni az ifjúság. Mint értesülünk, az ősi Kollégium négy tanintézetének ifjúsága, az utóbbi években követett dicseretes szokáshoz híven, nagyobb szabású közös ünnepet szándékozik rendezni a nagy nap délelőttjén a Kollégium dísztermében, a melyre már jólevegű felhívjuk a közönség szíves figyelmét. Este szintén ünnepségeket fognak rendezni, s közöttük egy színházi díszelőadást is terveznek. Mindezekről a tervekről lapunk következő száma fog részletes tájékoztatást nyújtani.

* **Czím és jelleg.** A király dr. *iff. Fest Lajos* m. kir. belügyminiszteri fogalmazónak a miniszteri segédtitkári czímet és jellegét adományozta.

* **Próbaelőadás.** Dr. *Pap József* fővárosi ügyvéd f. évi február hó 16-ikán a perrendtartás köréből a budapesti egyetemen egyetemi magántanári próbaelőadást tartott.

* **Alispán-választás Abauj-Tornavármegyében.** Testvérmegyénk törvényhatósági bizottságának márczius 2-án tartott közgyűlésén ért véget az a meglehetősen sok izgalom, a melylyel az alispán-választásra való előkészülés vele járt. A közgyűlés 134 szavazattal — Hammersberg László 126 szavazata ellenében — *Rakovszky Endrét* választotta meg a törvényhatóság első tisztviselőjévé. Ugyanezen a gyűlésen választották meg *iff. Szentiványi Lászlót* első-, *Pallaghy Gyulát* harmad- és *Pappszász Józsefet* negyedik-aljegyzőnek.

* **Kinevezés.** A *bártfai* állami elemi iskola gondnokságához dr. *Vas Antal* gym. igazgatót és *Tóth István* főszolgabíróat rendes tagokká nevezték ki.

* **Athelyezések.** *Perczel Dénes* méntelepi százados — mint sajnálattal értesülünk — Debreczenbe áthelyeztetett. — *Kruspér Béla* m. kir. államépítészeti mérnök hasonlóképpen Budapestre áthelyeztetett, helyét *Újlaky Samu* mérnök foglalja el.

* **Eljegyzés.** *Németh Zoltán* jegyet váltott *Sélly Margittal* Budapesten. A boldog menyasszony dr. *Sélly Sandornak*, az itteni jogakadémia egykori tanárának s jelenleg belügyminiszteri min. tanácsosnak s nejének: *Senscy Máriának* leánya.

* **Új városi tanácsos.** Kassa szab. kir. város tanácsosává február 23-ikán dr. *Szentlélek Gyula*, árvaszéki ülnököt választották meg.

* **Tavasza tél.** Néhány nap óta a csalfa napsugár által életre hívott kis hóvirágok ismét halva vannak. A dermesztő hideg pusztította el a kis kíváncsiakat, a kik új hópihékből szőtt szemfedő alatt feküsznek megfagyottan, halva. Csak pár nap előtt a jégpályán is eltűnt már a jégpáncél s üde színű fűszálak sűtkéreztek a játszani napsugárban s — a jégmester gondosságából — ismét új jégfedél borult rájuk s ifjú párok repültek felettük tova, ki akarván használni minden kis percet, a melyben a korcsolyázás nemes sportját még üzniök lehet. Az esti villamos-fűlámpák is óriási tündöklő szemekkel csodálkoztak s mintegy hihetetlenül nézték azt, hogy ismét itt a tél, s igazán alig hittek volna szemeknek, ha 26-ikán este *Alexi zenekara* is ott nem volt volna a jégpálya esinos kis váróházában, hogy zenéjével szórakoztassa a jegen tovasurranókat. Torzonborz vén *Tél-apó*, hiába erősködöl, időd már elmúlóban van, s ha megfagyott rőgeiddel, szeszélyes jégvirágaiddal, zúzmárás faágaiddal és a korcsolyák éle által okozott karczolásaiddal talán tovább is akarod írni elbeszéléseidnek egy újabb fejezetét, a melyről már-már megfagyottunk, jusson eszedbe, hogy — tündöklő napsugarával, rügyezni kezdő galyaival, kivirított kis hóvirágaival s ismét folydogálni indult csermelyeivel — a maga elbeszéléseinek írását már megkezdte a költészet legkiválóbb, legnagyobb mestere: a tavasz, s ha arra, hogy te egy rövidke újabb fejezetet írj, időt és tért is engedett, megszakított előbbi fejezete végére már odaírta azt a számunkra olyannyira biztató, kedves mondatot, hogy: «folytatása következik!»

† **Hedry Bódog,** apát-plébánosnak, — kinek gyászos elhúnytáról lapunk múlt számában hoztunk hírt, — temetése f. évi február hó 27-ikén délelőtt 10 órakor ment végbe Sirokán és pedig nagyszámú rokonságnak, valamint a lelkesi-kar számos tagjának és a vidék intelligenciájának részvéte mellett. A gyász-esetről a lapunk múlt számában közölt családi gyász-jelentésen kívül a következő hivatalos jelentés is megjelent: «A kis-szebeni esperesi kerület papsága saját, valamint számos rokonok nevében szomorodott szívvél jelenti szerettelt oltartestvéreinek: nagyszámú és főtisztelendő *Hedry Bódog*, hebrónvölgyi címzetes apát, sirokai plébánosnak 1899. február hó 24-ikén, a haldokló szentségeinek ájtatos felvétele után, életének 61-ik évében bekövetkezett gyászos elhúnytát. A boldogultnak hült tetemei 1899. évi febr. hó 27-ikén délelőtti 10 órakor — engesztelő szentmiseáldozat közben — fognak Sirokán örök nyugalomra helyeztetni. Kis-Szeben, 1899. évi február hó 24-ikén. Requiem aeternam dona ei Domine! Et lux perpetua luceat ei!»

* **Gyász.** Vettük és mély részvétellel közöljük a következő szomorú-jelentést: «*Urbán Gézá* szül. Piller Anna saját és gyermekei: *Tibor, Ilona, Rózi, Gizella* és *Eszter*, valamint számos rokonai nevében is fájdalomtól megtört szívvél tudatja forrón szeretett férjének, illetve édesapának és rokonoknak: méltóságos

idős *behárfalvi Urbán Géza* miniszteri tanácsosnak 1899. évi február hó 26-ikán este 3/6 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után 55 éves korában, boldog házasságának 8-ik évében történt gyászos elhúnytát. A boldogultnak hült tetemei február hó 28-ikán délután 3 órakor fognak a gyászházban (I. ker., Karácsonyi-utca 3. szám alatt) a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a farkasréti temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-miseáldozat pedig márczius hó 2-ikén délelőtt 10 órakor fog a krisztinavárosi plébániatemplomban a Mindenhatónak bemutattni. Budapest, 1899. február hó 27-ikén. Áldás és béke poraira!»

* **Februári népmozgalmi adatok.** Eperjesen február havában született 21 fi, 13 nő; összesen 34 egység. Meghalt 21 fi, 15 nő; összesen 36 egység. Házasságot kötött 11 pár, és pedig: róm. kath. róm. kath.-al 5 esetben, gör. kath. róm. kath.-al 3 esetben és viszont, ágost. ev. ágost. ev.-al 2 esetben, izraelita 1 esetben.

* **Az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület** kerékpárososztálya ma délután 5 órakor a Metti-féle vendéglőben szervezkedő közgyűlést tart.

* **Az Orsz. Középiskolai Tanáregylet eperjesi köre** folyó hó 25-ikén a vármegyeháza nagytermében ismét igen sikerült felolvasó-estét tartott, mely alkalommal dr. *Körösy György* kir. kath. főgimnáziumi tanár folytatta tanulságos felolvasását a csillagászat köréből számos vetített képpel és egyéb demonstrációval. Előzőleg ugyanerről a kérdéstről február hó 22-ikén az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egyletében is tartott előadást. A tanáregyleti felolvasásra újabb is felhívjuk közönségünk figyelmét.

* **Szövetkezeti közgyűlés.** Az *Eperjesi Kölesönös Segélyező-Szövetkezet* f. hó 19-ikén, vasárnap délután 2 órakor fogja tartani évi rendes közgyűlést a Szövetkezet hivatalos helyiségében (Fő-utca, fű-iskola földszintjén), miről a Szövetkezet tagjai ezennel és egyelőre azzal értesítettek, hogy az 1898. évi zárszámadás a közgyűlés tárgysorozatával kapcsolatban a hivatalos órák alatt megtekinthető, időközben a betevő tagoknak legott kiadatik és különben posta útján megküldetik. Eperjesen, 1899. márczius 3-ikán. *As igazgatósg.*

* **Ingyen-tanesczközök** engedélyezett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a *radáci* állami-, a *sáros-bogdányi* rom. kath.- és a *ladoméri* gör.-kath. elemi iskoláknak.

* **Új városháza Kis-Szebenben.** A kis-szebeni városház ügyére vonatkozó közleményünkre illetékes kezeiből vettük a következő bővebb tájékoztatást nyújtó sorokat: Az ódon városházi épület gyökeres átalakítása végleg el van határozva s az e célból eladott épületi fatömeg után befolyandó 37,000 frtnyi összeg az immár elkészített terv szerint foganatosítandó építkezés költségeinek fedezésére teljesen elegendő. Ebből az összegből különben csak 32000 frtot fognak az építésre fordítani, mert a többit a város 1899. és 1900. évi erdei jövedelmébe vonják be. Tekintettel arra, hogy a fentjelzett vételár csak két év alatt és 8 részletben lesz lefizetendő, az építés is csak legfeljebb két év múlva leszen megkezdhető. Az így jelenleg a városi vegyesbizottságnak van kiadva s *Bretz Sándor* eperjesi városi építész az építés tervrajzát és költségvetését már el is készítette, de, hogy magát az építést ki fogja elvállalni, még koránt sincs eldöntve. Többben a város illetékes polgárai közül azt tartanák a legcélszerűbbnek, ha az építésre szánt összeget még legalább egy pár esztendeig kamatoztatnák, mert bár a városházi épület kétségen kívül igen ódon s a jelen modern igényeknek többé meg nem felelő; figyelembe véve mégis azt, hogy az a jelen állapotában pár esztendeig használható: az volna kívánatos, hogy az építkezési töké még egy pár ezer forintnyi kamatot jövedelmezzen s a város az építkezés idején abban a kedvező helyzetben lehessen, hogy az építkezési költség teljes fedezetén kívül még oly töké álljon rendelkezésére, melyből a városnak egyéb szükségletei is fedezhetők lennének.

* **A Sárosvármegyei Gazdák Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezete** f. hó 27-ikén délután két órakor a városi Vigadó kistermében tartotta évi közgyűlést, melyen a részvényesek 1/6-od része képviseltette magát. Közgyűlési elnökké dr. *Herczogh Árpádot* választották. *Vujanovics Gyula*, a szövetkezet elnöke, ismertette a Szövetkezet múlt évi működését, majd előterjesztette a Szövetkezet zárszámadásait. *Pletényi Endre* apát-plébános tótl tolmácsolta a Szövetkezet elnökének szavait a szép számmal egybegyűlt kisgazdáknak. Br. *Ghillányi Imre* igazg.-vál. tag az alapszabályok némi módosítására adott be javaslatot, többek között a részjegyek törlesztésére kitűzött határidőnek 5 óról 2 évre való meghosszabbítása iránt, továbbá a közgyűlési meghívóknak széjjelküldése és a közgyűlésnek határozatképessége tárgyában. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az előterjesztett javaslatokat; úgyszintén az igazgatóságának a nyereség hováfördítése tárgyában tett javaslatát. A részjegyek kamatai fejében kiosztandó 4%-ot több szövetkezeti tag a szövetkezeti vagyon gyarapítására ajánlotta fel.

* **Elvesztett váltó.** *Jakubov András* hervartói lakos 1899. évi február hó 8-ikán egy 20 kros, aláírt, de ki nem töltött váltót *Bártfán* elvesztett. A váltón mint elfogadó ő maga (*Jakubov András*) szerepel, kibocsátó *Cseh János*, forgatók: *Zámborszki András* és *Palsa György* hervartói lakosok. A váltó megtalálása esetén a tulajdonosnak adandó vissza.

* **Az Osztrák Elemi Biztosító-Részvénytársaság,** mely Bécsben 1897-ben, nagyiparosok által 4 millió korona teljesen befizetett alaptőkével alakult, működését Magyarországra is kiterjesztette és «*Osztrák Elemi Biztosító Részvénytársaság Magyarországi Fiókigazgatósága*» czég alatt Budapesten (V., Sas-utca 14.) képviselőseget létesített, melynek tagjai dr. *Matlekovits Sándor* valóságos belső titkos tanácsos, a társaság

igazgató-tanácsosa stb. és *Sebestyén Henrik*. Az új képviselőség működését már megkezdte és egyelőre a tűzbiztosítási ágazatot kultiválja. A társaság hivatásának tartja, hogy úgy a gazdaközönség, mint a gyárak, iparosok és kereskedők érdekeit a biztosítás terén a lehető leghatásosabban felkarolja, mit úgy mérsékelt díjak kiszabásával, mint a károk felvételénél szem előtt tartandó kifogástalan méltányossággal annál is inkább elérni vél, minthogy a társaság e tekintetben más biztosító-vállalatokkal szemben semmiféle kötelezettségben nem áll.

* **Találtatott** a vasúti állomáson egy női gallér. Tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságnál.

* **Lopás.** A Fő-utca 48. számú házból ismeretlen tettes a múlt hó 21-én ellopott két lilaszínű selyem vánkost. A rendőrség a nyomozást megindította.

* **Öngyilkossági kísérlet.** *Varga János* bolti-szolgát, ki a múlt héten öngyilkossági szándékból megmérgezte magát, gyógyulaton bocsátották el a városi kórházból.

* **A javíthatatlan.** *Csepiga Jakabné Margita* *Mária* napszámosné olyan szerencsétlen természetű bir, hogy akárhol vesz észre valami fehérműt, azt elemeli. Ez év január 2-ikén csípte el a rendőrség fehérmű-lopásért és adta át a bíróságnak, hol 6 hétig ült, ma már ismét bekerült, mert az Arok-utca 24. sz. alatt szárítás végett kiaggatott ágyneműt dézsmálta meg.

* **Dús és érdekfeszítő tartalommal** jelent meg a *Rejtélyes Világ*, ez egyetlen modern spiritualista hetilap legújabb száma. Közleményei közül kiemeljük a következőket: A csalhatatlan materializmus. Irta: báró Mikos János. — Eusapia Paladino, Európa leghíresebb médiuma, Párisban s a Flammarion Kamill lakásán tartott egyik szeáns leírása. Irta: Brissan Adolf, a *Temps* belmunkatársa. — Egy író médium (Klimó János áll isk. tanító) levele a szerkesztőhöz (faksimilekkel). — Báró Mikos János: A tömegvándorló és lebe-teória. — Még egyszer a negyedik dimenzió (Pogács Kornéltól) stb. — A *Rejtélyes Világ* állandóan 2-2^{1/2} ív terjedelemben hetenkint jelenik meg. Előfizetési ára negyedévre csak 1 frt 50 kr. Finom papírosra nyomva 2 frt 50 kr. Kiadóhivatala: Budapest, VIII., Üllői-út 12. sz. alatt van, a honnan kívánatra bárkinek ingyen küldenek mutatványszámot.

* «**Anticalvus**» a neve azon elismert kipróbált szernek, mely hajkihullás, fejkorpa, kopaszodás ellen a legsikeresebben használható. Az «Anticalvus» a haját puhítja, a tejbőrt tisztítja s a haj mindennemű bántalmait eltávolítja. Nemcsak férfiaknak és nőknek, hanem gyermekeknek is kitűnően ajánlható. Egy üveggel 2 koronáért küld a fő-szétküldési raktár: *Kanitz Odón* gyógyszerháza Balassa-Gyarmaton; de kapható minden más gyógyszerháznál is.

* **Fontos közlemény.** Megsértések a különféle munkáknál minden háztartásban esnek elő és olyan esetekben szükséges a sebeket gyuladékonyság és tisztatlanság ellen védelmezni. E czélra tanácsos lesz olyféle szereket választani, melyek a sebekre hűsítő és fájdalmat enyhítő, tehát a meggyógyulást előmozdító hatással bírnak. A dicseretesnek ismert és majdnem minden házi gyógyszerháza besorozott «Prágai házikenőcs» *Fragner B.* gyógyszerházból Prágában, éppen olyan gyógyszer, mely a nevezett tulajdonságokkal bír és az itteni gyógyszerházakban is kapható. Lásd a hirdetményt!

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok- és színekben, valamint fekete, fehér és színes „**Henneberg-selyem**» 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés-, szín- és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhöz szállítva, — mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

* **A szerkesztőség üzenetei.** K. B. Eperjes. Újabb becses küldeményt is örömmel és köszönettel vettük. — T. A., Eperjes. A színművészetről írt érdekes tanulmányát szintén köszönettel vettük. Közlendünk nagy halmaza miatt azonban szíves türelmet kell kérnünk.

CSARNOK.

A heraldika köréből.

Irta: dr. Meliorisz Béla. (Folytatás.)

Első sorban az a czímer nevezhető beszélőnek, a melyben a czímer-alak neve azonos a család nevével; pl. a harsági Farkas-család czímer-állatja egy farkas, a Nádasdy-czímerben ruca lépeget a nádasban, Eperjes czímerében három epervirág látható, de tágabb értelemben beszélő az a czímer is, mely a tulajdonos nevével, tetivel bármily távoli vonatkozásban áll; pl. a kismarjai Bocskay-, Szürthey-, Chapy-, Gálszély-, Szerdahelyi-, Soós-családok czímerében a nyíllal átütött szemű oroszlan a czímerszerző közös és hősiességét és az Osztró melletti ütközetben szenvedett sebtét juttatja kegyeleles utódainak eszébe, míg a Soós-család másik, 1418-iki czímere: a koronából kinövő, két szárval elcsúfított női mellkép talán a Miczbán-rege hősnének, Miczbán nejkének emlékét örökíti meg. Ily tágabb értelemben beszélőnek nevezhetjük a Bánó-, Kálnássy- és Kükemey-családok czímerét is, melynek egy női koronázó két oroszánára arra a családi hagyományra utal, hogy a közös ő: Gyármán és ennek testvére, egy, a tatároktól elrabolt magyar herczegasszonyt szabadított volt ki. A Szemere-, Béli-, Bernáth-, Lesztmery-

nemzeteknek egymáshoz hasonló címerében a nyíllal átlőtt láb valamely csatában tanúsított vitézséget és nyert sebet jelképez. Az Irinyi-család címerképe pedig az ősapának, ki IV. László idejében a cseh Ottokár elleni háborúkban részt vett, egy fegyvertényét, Marcellinus cseh királyfinak foglyul ejtését örökíti meg. A Fáy-család címere szintén szimbolizál s csinos miniature-festményével: az ágaskodó fehér paripát tartó magyar vitézzel, a család őseinek, Rugacs egyik fiának szolgálatkésztségére emlékeztet, ki a muhi csatában, 1241-ben, a maga pihent lovát adta a menekülő IV. Bélának, ennek kidőlt lova helyébe. A Fáy-, a Forgách- és a Frangepán-nemzetségek elődeinek nevéhez fűződik a szerencsétlen király megmentésének dicsősége. Magának a «Fáy» névnek is érdekes magyarázata van, — igaz, hogy nagyon erőltetettnek s kevésbé valószínűnek látszik —; a hagyomány szerint valamely király utazó-szekerének tengelyvégcsője kiesett. A kísérő vitézek egyike újjával pótolta a szöveget, hogy a szekér fel ne bortuljon. «Fáj?», kérdi a király: «fáj», volt a válasz. A haza bölcsének, Deák Ferencnek családi címerében ellenben, valamelyik őse litterátus — deák — voltának bizonyosságul nyitott könyvben író félkart találunk.

A magyar köznemességnek ama sajátja, hogy ellentétben a címerhez görcsösen ragaszkodó nyugati feudális nemzetekkel, könnyen megelégedett ősi címeréről s fegyverteléről, harcos voltához híven, mintegy általános jelvényül, ha nem ösmerte elődeinek régi címerét, kardot tartó félkart vésetett pecsétnyomójába, vagy, hogy II. Rákóczy Ferenc kevés címeradományozó armálisában ugyancsak kardot tartó félkar van lefestve —, ugyancsak a beszélő, illetve jelképes címerképről szóló fejezetbe tartozik.

A jelképes címerek sorát gazdagítják azok is, melyek egész jeleneteket ábrázolnak, — átmenetet képezve a heraldika régi, egyszerűen szép stílusától a naturalisztikus ábrázolás és a túltömött címerpajzsok stílusához — pl. a Kánthor Benedeknek 1509-ben adományozott, a miniature-festészet szép példáját képező címer, melyben a legnaturalisztikusabban van megfestve, mint czélozza meg a címerszerző vadász-íjjával a feléje lépkedő szarvast, avagy Brodarich István pécsi kanonoknak 1517-iki armalisa, mely a leggyönyörűbben megfestve ábrázolja, mint evez egy pánczélos ifjú ezüstkályon, felette fekete holló repül babérszörnyével szájában, — ezek a címerek kulturhistóriai tekintetben is szerfelett becsesek, a mennyiben koruknak viseletét örökítik meg, sőt néha magát a kitüntetett címerszerzőt is ábrázolják. A címerképeket szimbolikus értelemben magyarázó címeres levelek közül hadd említsen meg a Kölkedi-családnak 1429-ben Zsigmondtól, mint német császártól, Hunyadi Jánosnak V. Lászlótól 1453-ban

bővített, a Dessewffy-családnak 1525-ben II. Lajostól és Igali Ferenc deáknak 1539. jan. 13-án I. Ferdinánd királytól nyert címeres-levelét. A Kölkedi-czímer nyíllal sebzett saslába az okmány szerint jelzi, hogy a mit a címerszerzők az alázatosság és vitézség körmeivel megragadnak, azt meg is tartják. V. László pedig koronát tartó arany-oroszlánt ígat Hunyadi János címerébe, jelölül annak az oroszlánbátorságnak, melylyel Magyarország Koronáját megvédelmezte és jelölül annak a készségnek, melylyel azt V. Lászlónak megszerezte volt; a Dessewffy-család okmányának címermagyarázata pedig elmondja a buzogányos karról, hogy ez a címerszerzők őseinek vitézségét akarja jelezni, ki a tatároktól kapott sok seb daczára, az ország zászlaját megmentette, s a ki ebben a csatában jobb karját el is veszítette.³

Igali Ferenc deák armalisa pedig a címerben ékesen lefestett, kettős szirt között ágaskodó kőszáli zergének azt a rendeltetést adja, hogy jelezze, az élet mily akadályai között kellett a címerszerzőnek e kitüntetéshez eljutnia! («Turul» 1891. évf. 2. füzet.)

Hosszú sorát tudnám felemlíteni a beszélő- és jelképező címereknek, de hogy legalább néhányat megemlítsen: érdekes beszélő-czímer a Hertodt-családé, pajzsában koronás csontvázal, továbbá az elefánt az Elefánthy-, rák a Rakovszky-, darú a Darvas-, heja a Héjja-, kos a Kossuth-, szem a Ganzzaugh-, angyal az Engel-, huszár a Huszár-czímerben; szimbolizál pedig a hal az Eresztevényi-, a három emberfog a zágrábi Dabi-, vadászólyom a Zemlényi-, holló a Hunyadi-, szőlőgerezd, illetve szőlőtő a Várady-Szakmáry- és Pulszky-, fát a földből kiszakító vadember a Görgey- — mely a Szepesség meglepitésének, a rengetegek kiirtásának emlékét tartja fenn —, továbbá a nap a Szontagh-czímerben, míg a Berzeviczyek sziklacsi felé ágaskodó vadkecskéje talán a tiroli eredetet akarja jelképezni.

(Folyt. köv.)

¹ Schönher Gyula czikke a «Turul» 1896. I. füzetében.
² Dr. Nyáry «Heraldika» 120. l.
³ Csoma József czikke a «Turul» 1896. évf. 1. és 2-ik füzetében.
⁴ Kossuth-család címeres levele kelt 1479-ben Budán. «Turul» 1894.
⁵ A baráthi Huszár-család 1591-ben kapta címerét. Lásd Nagy-Iván művét és a «Turul» 1892. évf. 2. füzetét!
⁶ Kelt 1414. szept. 16-án Speierben; «Turul» 1895. évf. 3. füzet.
⁷ Kelt 1430. január 8-án Pozsonyban; «Turul» 1887. évf. 3. füzet.
⁸ Kelt 1418. július 5-én Strassburgban; «Turul» 1892. évf. 1. füzet.
⁹ Címerbővítés kelt 1453. febr. 1-én Pozsonyban; dr. Nyáry: «Heraldika vezérfonala» 120. l.

Főszerkesztő: Dr. Horváth Ödön.
 Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
 Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Állandó alkalmazást nyerhet egy hadmentes, intelligens segéd.

Megkivántatik a magyar, német s tót nyelv tudása, valamint a könyvtelbeni jártasság.

Ajánlatokat kér:

Kósch Árpád
könyvnyomtató-intézete,
papír- és írószerek raktára
Eperjesen.

MAGYAR BORPINCZE palaczkborainak főárudája

Budapest, V., Méréleg-utca 4. sz.

Van szerencsénk a nagyérd. közönség szives figyelmét **kitünő palaczkborainkra** felhívni; fehér és vörös asztali-borok, úgyszint az ország előkelő és jelentékeny termelőinek fajborai nagy választékban kaphatók.

A dörgicsei kegyes-tanítórend eredeti töltésű palaczkozott borainak, úgymint Lonszky Adolf tokaji asztali- és szamorodni-borainak főlerakata.

Boraink valódisága- és tisztaságáért szavatolunk.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. **RADÓ és TÁRSA, Magyar Borpincze,**
Budapest, V., Méréleg-utca 4.

Eperjesen eredeti áron kaphatók: Berger Hermann szállodájában, Atlasz Dezsónél, Lefkovic Emilnél és Mikolik Istvánnál.

A Steinhübel-kerttel szemben levő
Hazslinszky-féle
kert
egy vagy több évre
azonnal bérbeadó.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztár.

172—1899. sz.

HIRDETMÉNY.

Az Eperjesi Kerületi Betegsegélyző-pénztár
RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉT
folyó évi márczius hó **12-én** délután **2 órakor**
Eperjesen, a városháza nagytermében fogja megtartani.*

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése és a zárszámadások feletti határozathozatal, valamint a felmentvény megadása iránti határozat.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Az igazgatóság választása; egyharmad részének kisorsolása, egy rendes- és egy póttagnak választása a munkaadók sorából, egyharmad részének kisorsolása, 3 rendes- és 2 póttagnak választása az alkalmazottak sorából.
4. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
5. Esetleges indítványok.**

Ha az egybegyűlteket száma az alapszabályok 27-ik §-a értelmében határozatképes nem lenne, a közgyűlés újabb megtartására határnapul folyó évi márczius hó **19-dik** napjának délutáni **2 órája** tűzetik ki, a mikor is fenti napirendre kitűzött tárgyak fölött — az egybegyűlteket számára való tekintet nélkül — jogérvényes határozat fog hozatni.

Eperjesen, 1899. évi márczius hó 1-én.

Schreiber N. Ignác,
titkár.

Singer Lipót,
igazg. elnök.

* A közgyűlésen azonban csak a törvényesen megválasztott kiküldöttek jelenhetnek meg.
 ** Esetleges indítványok csak akkor lesznek tárgyalhatók, ha az indítvány — alapszabályaink 27-ik §-a értelmében — a közgyűlés határozatának van fentartva, 10 tag által tétetik és 4 nappal a közgyűlést megelőzőleg írásban benyújtatik.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Vázei-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

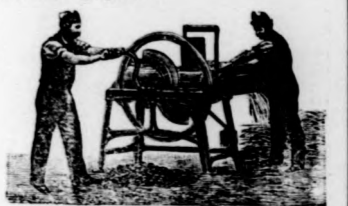
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cseplőgép-gyára.

A holland-amerikai útirány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri gőzforgalom Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajüt-iroda: **Bécs**, I., Kolowratring 9.
Fedélzet-iroda: **Bécs**, IV., Weyringasse 7/a.

I. Cajüte: Április 1-től Okt. 31-ig 290—400 Mk.*
II. Cajüte: Aug. 1-től Okt. 15-ig 200 Mk.
Nov. 1-től Márcz. 31-ig 230—320 Mk.
Okt. 16-tól Julius 31-ig 180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzök gyorsasága és eleganciája szerint.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.
Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalogkiránduláson használta e cipőt és észre vette, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a cipősnél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szalonzcipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án. **Krahl**, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor úr!
Az asbest-betéti cipők kirádnak bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni tisztelettel híve
Dánoson, 1897. szeptember 17-én. **Wekerle Sandor**.

Nincs többé lábfájás!

Órjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől!

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid ideji viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **dr. Hógyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.**

Kettősvastagságú 1 forint 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélelés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös-hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállított.

Széküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszontlátóknak megjelölt áruengedély!

ÁLTALÁNOS ASBESTÁRÚ-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., SZÍV-UTCZA 18.

Ültetésre ajánlok válogatott minőségű, fajtiszta burgonyát.

Sor-szám	A burgonyaféleség neve	Szín és külalak	Keményítő-tartalom %	Ár	
				mm.-ként	frt kr.
1.	Dolkowski-féle „Topaz“	durva, sárgahéjú fehér húsú	21.4	3	—
2.	„Dolega“	durva, vörös	20.7	3	—
3.	„Taczala“	síma, „	23.3	3	—
4.	„Gratia“	durva, „	25.5	4	—
5.	„Karmazyn“	„	24.0	3	—
6.	Cimbal-féle „Max Eyth“	„	24.4	3	—
7.	„Wilhelm Korn“	reczés, sárga	20.9	3	—
8.	„Prof. Märcker“	„	20.1	3	—
9.	„Prof. Kühn“	síma, „	20.7	3	—
10.	Agnelli-féle „Magyar kincs“	reczés, „	22.5	2	—
11.	„Kék vese“	kék héjú, fehér húsú, igen tartós	20.7	2	—

Ezen jó étkezési és kiváló szeszgyári burgonyafajok tartósságuk, bőtermésük, magas keményítő-tartalmuk és csekély igényeik miatt kitűnnek. A burgonya Orló vasútállomásra a rendelő által küldendő, vagy önköltségekben felszámított zsákokban, a megrendelés sorrendjében, fagymentes időben szállítatik.

ZSEBRÁ CZKY GÉZA, plébános, Palocsa.

A Tokaj-Közép-Hegyalján nagyobb kiterjedésű, első osztályú, déli fekvésű és kényelmesen hozzáférhető s kezelhető újonnan telepítésre felette ajánlható parlag szőlőföld,

megfelelő úri-lakkal, tiszti- és kezelő-lakokkal s egyéb épületekkel, nagy pinczékkel, sőt, ha a vevő óhajtja, kitűnő rét- és szántóföldekkel, szabad kézből eladó.

Értekezhetni **Spissák Gyula** erdészszel Erdő-Bényén.

PSE RHOFER J. vértisztító-labdacsai,

ezelőtt „általános labdacsook“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerből készlet nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdacsook háziszereül ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a **rossz emésztésből** és **székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok**, **májbajok**, **kólika**, **vértolulások**, **aranyér**, **béltétlenség** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajoknál is, így **sápkór**nál, idegességből származó **fejfájások**nál stb. Ezen vértisztító-labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalomat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetőek.

Ezen vértisztító-labdacsok csakis a Pserhofer J.-féle, az „Arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsoot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 5 kr. kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr. kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsook a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító-labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetőek valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számítalan hálaíratból, melyet a labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk, azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer úr!
Köln, 1883. április hó 30-án.
Legyen oly szíves és küldjön nekem ismét 5 tekercset az Ön felülmúlhatatlan vértisztító-labdacsáiból utánvétellel. Fogadja ez úton is a legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel
Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes úr!
Hrasche (Földnik mellett), 1887. szept. hó 12-én.
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer! Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsoi engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Knifcz Teréz.

Mélyen tisztelt úr!
Bécs Újhely, 1887. nov. 9-én.
A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is megúnta,
melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító-labdacsáiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógyult. Legfőbb tisztelettel
Weinzettel Josefa.

Tekintetes úr!
Eichengraberamt (Glöhl mellett), 1893. márcz. 27.
Alulírott ismétlenem kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsoi értéke felett és azokat, a ha csak alkalom nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.
Hahn Ignác.

T. úr!
Gotschdorf (Kolbach mellett, Szilészia), 1886. okt. 8-án.
Felkérem, miszerint az Ön vértisztító-labdacsáiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy a gyomor-bajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsoi nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegendő nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szűrés által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajoknál mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégyel 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Kitűnő háziszere a rossz emésztés minden következményeinél, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhég, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöztetnek, ha a pénzüsség előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetőek, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetettik.

PSE RHOFER J. gyógyszerész, „Zum goldenen Reichsapfel“, Wien, I., Singerstrasse 15.

Posztószétküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3-10 méter hosszú, elegendő 1 úri-öltönynek. Ara csak

frt 2 80	je
frt 3 10	je
frt 4 80	je
frt 6 —	je
frt 7 75	finom
frt 9 —	finom
frt 10 50	legfinomabb
frt 12 40	angol
frt 13 95	Kammgarn

valódi gyapjúból.

Posztógyári raktár: **KIESEL-AMHOF, Brünben.**

Minták ingyen és bementve. — Minták szállítás.

Privátvevők, figyelem! Csak direct-vételnél vásárolható jutányos áron. Felvilágosításul és biznyságul a következők:

Krausz Adolf posztókereskedő Budapesten, a szabónak rendelvények fejében mintakönyvből következőket ajándékoz:

10 frt vételnél	50 krt	egy nadrágot,
20 " "	1 frt	egy öltönyt,
60 " "	egy finom öltönyt	teljesen ingyen.

Ezenkívül a szabó 3 forint engedményt kap méterenként és 20 százalékot.

Ezen ajándékokat csakis a magánvevő fizeti meg, ki a szabónál Krausz Adolf mintakönyvből vásárol.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kis-szebeni kir. járásbírósnak 1898. évi V. 295 számú végzése folytán dr. Müller Bertalan eperjesi lakos felperes részére, **Péchy Antal** péchújfalvi lakos alperes ellen 272 frt 49 kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 600 frtra becsült ingóságokra a kis-szebeni kir. járásbírósnak 1898. évi V. 295/3 sz. végzésével a további eljárás elrendeltétven, annak az alap- és felülfoglalatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Péchújfalva községben, alperes udvarán leendő megtartása határidejével **1899. évi márczius hó 15. napjának délelőtti 10 órája** kitétik, a mikor a bíróság lefoglalt ókrok a legtöbbet igényő készpénzfizetés mellett, szükség esetén becésáron alul is el fognak adni.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kis-Szeben, 1899. febr. 25-én. **Glück Bertalan,** kir. bírósági végrehajtó.

Vigyázzunk a védjegyre!

Máriaczei gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknál, nélkülözhetetlen s általánosan ismert házi és népszerű étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújság, savanyú felbűfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülésnél.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortúlterhelésnél ételkel és italokkal, giliszták-, májbajok- és hámorrhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt **40 kr.**, nagy üveg ára **70 kr.**

Központi szétküldési raktár: **Brúdy Károly** gyógyszer-tára a „Magyar Királyhoz”, Bécs, I., Fleischmarkt 1.

A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók: **Eperjes:** Barts Emil és Molitorisz I. gyógyszerészeknél. — **Honfalu:** Szekerák A. gyógyszer-nél. — **Kis-Szeben:** Widder Gy. gyógyszer-nél. — **Lubló:** Ignatovits A. gyógyszer-nél. — **Szilva:** Csizsár Árpád gyógyszerésznél.

Minták ingyen és bementve. — Minták szállítás.

MACHLEID-féle kecskeméti arckenőcsöt, mely rövid használat után mindig a szepit, májfoltot, himlőhelyet, pórsenebet és egyéb kellemetlen kiütéseket biztosan elmulaszt. Az arcszép fiatal kellemes arca színt nyer tőle, a hajbarnítástól megóvja, a bőr betegségei már néhány nap múlva észlelhetők. Egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki örökre megkedvelje. Hatása a kecskeméti növény-szájgammal oly meglepő és erős, melyet e téren sejtő-szer még el nem ért és fölül nem múlt. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmos utóhatása nélkül. — Egy üveg ára használati utasítással **50 kr.** Kapható:

Hajnal-szesz. Biztosan meggyógyít minden fájdalmat, így köszvény, reuma, csontfájalmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-fájás és hatfajás ellen a legbiztosabb ható gyógyszer. Még míg van és tiszta, hogy számos sikertelenti használti szerek után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna. Sok ezer elgyomorodott beteg köszöni már ezen szernek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással **50 kr.** Kapható:

Farkas Ignác Matyas király cs. és kir. orvosi gyógyszer-tárban, Kecskeméten és minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Főraktár **Török József** gyógyszer-tár Budapest.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, a mennyiben ma már sok nemes és vadoncsesmetét szállít Horvát-Szlavonország, Bosznia, Cseh- és Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állományával ezúttal 500,000 darab; vadoncsesmetéje 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az **homoki szőlőtelepítőknek kincsesháza** azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodású vagy túlságosan kővéritett talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczky Maté** mezőköveszházi hírneves telepítői valók. Úgy magasde-rekú, valamint törpe csemetek megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökérű, fajhiteles, igen szép csemetek darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 4-5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaurítás folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemetek is kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krtig, melyek gazdag gyökérzetükkel fogva főként nagyban telepítésekhez olesóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemetek vadoncai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökérzetű vadonczok 1000-c, azok erőssége szerint, 5 forint 85 krajczártól 10 forintig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15% engedmény. — Levél-czím:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája Czegléden.

— Tessék árjegyzéket kérni! —

Egy gyógyszer sem múlja felül

Kaiser

MELLCZUKORKÁIT

maláta-kivonat cukorral, szilárd alakban.

2360 közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány biztos sikert bizonyít köhögés, rekedtség, katarrhusok és elnyálkásodásnál.

Egy csomag ára **10 és 20 kr.**

Biztos sikert hoznak az általánosan bevált

Kaiser-féle Pfeffermünz-Caramellák

étvágytalanság, gyomorégés s elrontott gyomornál.

Egy csomag ára **20 krajczár.**

Kapható

Wieland és Schroepfer czukrászdájában Eperjesen.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentáit az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmazták küszvényel, csúznál, tagszaggatásnál és meghúléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtokú utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT.**

A legjobbnak bizonyult **házi-szer**, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott s hibás véralakot tisztítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és pedig étvágytalanságot, savanyú felbűfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, a gyomor túlterhelést étellel, nyálkásodást, vértolulást, hámorhoidakat, női hántalmakat, belbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Minden gyuladás, seb s kelés gyógyítása biztos sikerrel jár; a női mell gyulladásánál, torzjeskedéses keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérelégek, pokolvar és gnyedéseknél; továbbá körömgnyedés, az úgnyvezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedésnél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, bolttetem-képződések stbnél az 50 év óta bevált

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

Fragner B. gyógyszerésztől Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges s tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált **házi-szer.** Egy üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. — Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt. Dobozban 25 és 30 krajczárjával. — Postán 6 krajczárral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kerje a prágai **Fragner B.** gyógyszer-tárából és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa-balzsam** csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a **Prágai házikenőcs** csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.

— A ki egy utazást talál és nekem bejelenti, díjat kap! —

Elismerő-levelek rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapest: **Török József** gyógyszer-tárban, **Enger A.** gyógyszer-tárban, **Thalmayer és Seitz,** Kochmeister utódi.

Főraktár a készítőnél: **B. FRAGNER.** Apotheke „Zum schwarzen Adler” in Prag. Eck der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal.